

בש"פ 2526/14 - שי דנות נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2526/14

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

המבקש: שי דנות

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה בע"ח 31998-03-14 שניתנה על ידי כב' השופט א' טובי

בשם המבקש: בעצמו

החלטה

1. מונחת לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה בע"ח 31998-03-14 (כב' השופט א' טובי). בהחלטה זו נדחתה בקשת המבקש להארכת המועד להגשת ערר על החלטת בית משפט השלום בקריות בת"פ 23460-11-12 (כב' השופט מ' עלי), שעניינה בקשתו להמצאת מסמכים, להשלמת פעולות חקירה, ולתיעוד פעולות חקירה שבוצעו לטענתו ולא תועדו.

2. ברקע לבקשה, כתב אישום שהוגש נגד המבקש לפיו איים על אחד משכניו, תפס בחולצתו, היכה מכת אגרוף באוזנו ובעט בכף רגלו, ובכך עבר עבירות של חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ואיומים לפי

עמוד 1

סעיף 192 לחוק העונשין. המבקש מכחיש את המיוחס לו. לטענתו, ההליך נגדו הוא פרי רדיפה של השלטונות בשל עמדותיו הפוליטיות, וכי אין בכוח המעשים המיוחסים לו בכתב האישום כדי לגרום לחבלות המתוארות.

בעוד המבקש מיוצג בהליך העיקרי המתנהל נגדו, אין הוא מיוצג בבקשה שלפניי ובגלגוליה הקודמים. באת כוחו ביקשה לשחררה ולשחרר את הסנגוריה הציבורית מלייצגו בהליך העיקרי לאור מחלוקות שהתגלעו ביניהם. בית משפט השלום אמנם דחה את בקשתה, אך קבע כי בתיק יהיה "ייצוג משותף", במסגרתו יתאפשר למבקש להעלות את טענותיו בנוסף לטענות הסנגוריה, וכן ניתן יהיה להגיש בקשות נפרדות. הבקשות לפירוט חומר חקירה מושא ההליך שלפניי הן חלק מהבקשות שהוגשו על ידי המבקש. לטענתו, עם קבלת החלטת בית משפט השלום, לא ידע כי עומדת לו זכות ערר על החלטה אחרת לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. כשגילה זאת, הניח כי עומדים לרשותו ארבעים וחמישה ימים להגשת הערר, ולא שלושים. דבר הטעות התגלה לו בחלוף 41 ימים ממועד קבלת ההחלטה. לפיכך, הגיש בתוך 3 ימים בקשה להארכת מועד קצרה. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה להארכת מועד.

3. בנסיבות העניין, כשעסקינן במבקש לא מיוצג, ובבקשת דחייה קלה בלבד לנוכח אי הכרת סדרי הדין, נדמה כי ניתן היה להתחשב בכך ולהיעתר לבקשתו. זאת במיוחד בהקשר של הליך פלילי, בו הגישה לגבי בקשה להארכת מועד מטעם נאשם גמישה יותר מאשר בהליך אזרחי. לפיכך, אתיחס לבקשת הערעור לגופה.

תחילה יובהר כי ככלל לא עומדת זכות ערר, ערעור או אפילו זכות להגיש בקשת רשות ערעור על החלטות ביניים הניתנות במהלך ההליך העיקרי בפלילים. הדבר נובע הן מזכות הערעור העומדת לצדדים בתום ההליך, במסגרתה ניתן לערער אף על החלטות ביניים שניתנו במסגרתו, והן משום שלא ניתן להוציא מכלל אפשרות שבהמשך ההליך מהות העניין מושא החלטות הביניים תובהר, תטופל או תאבד מחשיבותה, מבלי להידרש לערעור על החלטת ביניים ספציפית כזו או אחרת. נדמה כי השיקול של יעילות הדין תופס מקום מרכזי יותר בעניין זה בהליך הפלילי לעומת ההליך האזרחי. כך או כך, אחד החריגים לכלל זה מצוי בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, לפיו:

74. (א) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו.

[...]

(ה) על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לערור לפני בית המשפט שלערעור שידון בערר בשופט אחד; הערר יוגש בתוך 30 ימים מיום שניתנה החלטת בית המשפט, ואולם בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשמו.

דהיינו, למבקש עומדת זכות ערר רק באשר לזכותו לעיין בחומרי החקירה המצויים בידי הרשות החוקרת, לרבות קבלת רשימה מפורטת של חומר החקירה שברשותה, הרלוונטי לאישום בהליך העיקרי.

4. צדק בית משפט השלום בקביעתו כי חלק מבקשות המבקש חורגות מגדרי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.

זהו הדין באשר לטענותיו של המבקש לפיהן לא בוצעה חקירה של האירוע, וכי הרשות החוקרת לא נועצה ברופא טרם הגשת כתב האישום. אין מדובר בבקשה לעיין בחומר חקירה קיים, אלא בהלנות באשר לחקירה חסרה לדבריו. כפי שנקבע על ידי בית משפט זה, בקשות אלו אינן נופלות לגדרי סעיף 74, אלא עסקינן בבקשות להשלמות חקירה. בקשות אלו דינן להידחות במסגרת עתירות ביניים כגון אלה. בשלב זה, מבחינה אופרטיבית לא ניתן להורות על המצאת ראיה שאינה קיימת (ראו: פ"פ 141/13 רוטנמר נ' מדינת ישראל (7.1.2013)); בש"פ 9363/05 נדג'ר נ' מדינת ישראל (10.10.2005)). ודוק, אין משמעות הדבר כי נאשם אינו רשאי להעלות טענה שאי השלמת חקירה פועלת לטובתו. בקשה להשלמת חקירה לאחר הגשת כתב האישום לחוד, והמשמעות של כך באשר לאשמת הנאשם לחוד.

בענייננו, הכיר בכך גם בית משפט השלום בעניין שלפניי, עת ציין מפורשות כי הראיות שנאספו יובאו בפניו, לפיהן יכריע בהליך העיקרי, וככל שהן לא יספיקו תינתן לכך מלוא המשמעות בהכרעת דינו. דברים אלו יפים גם אף לעניין מצלמות האבטחה ולעניין קלטות החקירה הנוספות אשר לטענת המבקש צולמו, בעוד המשטרה טוענת שאין הן קיימות ברשותה. לפיכך, דין טענות אלו להידחות במסגרת בקשה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי – גילוי חומר חקירה. עם זאת, יש להבהיר כי ככל שבשלבי שמיעת ההוכחות ישוכנע בית המשפט שקלטות אלו אכן קיימות ברשות המשטרה, או שהיו בידיה ואינן עוד, יהא עליו להידרש לסוגיות אלו ולהעניק להן את המשמעות הראויה.

עוד טוען המבקש כי בית משפט השלום, בקובעו את האמור לעיל בדבר טענתו הראשונה, התעלם מעתירת המבקש למחיקה על הסף בגין החקירה הלקויה לדבריו. אף דין טענה זו להידחות. בניגוד להליך האזרחי, אין מסגרת דיונית של מחיקה על הסף בהליך הפלילי. לצד זאת, נאשם רשאי להעלות טענות מקדמיות לפי סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי. טענות אלה מוגדרות המה. כאמור, אין בכך למנוע מהמבקש או מסנגורו להעלות טענות בדבר טיב החקירה בשלב הסיכומים בהליך העיקרי, וזאת מבלי להביע כל עמדה בנדון.

לבסוף, טוען המבקש כי שגה בית משפט השלום בקובעו שתיעוד נוסף בו ביקש המבקש לעיין, אינו רלוונטי. בקשה זו התייחסה בין היתר לתיעוד התייחסות המשטרה לתלונות שהגיש ואי חקירתן, תיעוד לכך שהיה תחת מעקב משטרתו ותיעוד הטיפול בתלונת המבקש נגד שני צעירים ממושב מגוריו שנסעו לעברו בפראות. בשלב זה, ולפי המונח לפניי, נראה כי צדק בית משפט השלום, ואין מסמכים אלו רלוונטיים להליך נשוא כתב האישום. זהו הדין אף באשר לתיעוד תלונות שהגיש המבקש טרם האירוע נשוא ההליך העיקרי, לפיהן שני קציני משטרה "תקפו אותם" [בחומרים פוגעניים] ותיעוד הרחקתם של שני הקצינים מהתחנה, לדבריו.

5. התוצאה היא כי אף לגופו של עניין ובהנחה שהיה מקום להאריך את המועד להגשת הערר, לא נפלה טעות שבדין בהחלטת בית משפט השלום. לנוכח מסקנה זו, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, ח' באייר התשע"ד (8.5.2014).

ש ו פ ט
